

Nr 419.

Godkänd av första kammaren den 19 juni 1920.

Godkänd av andra kammaren den 21 juni 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under tilläggsstatens för år 1920 fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till lantförvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 11, 20, 134, 135, 147, 186, 193, 210 och 212.)

Till Konungen.

Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

1:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 409) anmäler, har riksdagen för *provisorisk löneförhöjning för departementschefen*, å tilläggsstat för år 1920 under fjärde huvudtiteln beviljat ett förslagsanslag, högst, 7,000 kronor.

2:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen såsom särskilda förslagsanslag å tilläggsstat för år 1920 beviljat,

dels till *tillfällig löneförbättring för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen* ett belopp av 54,000 kronor,

dels ock till *förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel* ett belopp av 20,000 kronor.

Undervisning, understöd, expenser m. m.

3:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 75,000 kronor.

4:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m.* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 161,900 kronor.

5:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 148,525 kronor.

Förplägnad, intendenturmateriel, remontering, övningar m. m.

6:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till mathållning* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 5,931,550 kronor.

7:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,400,482 kronor.

8:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för inköp av *inventarier i nya kasernetablissemang* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 97,000 kronor.

9:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,700,000 kronor.

10:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till remontering* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 155,000 kronor.

11:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till furagering* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 4,270,400 kronor.

12:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 47,500 kronor.

Sjukvård m. m.

13:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m. å tilläggsstat* för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 214,631 kronor.

14:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för anskaffande av *sjukhusinventarier m. m. å tilläggsstat* för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 117,600 kronor.

15:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för uppförande av *nya sjukhus vid armén* beviljat ett anslag av 559,126 kronor samt därav å tilläggsstat för år 1920 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 279,563 kronor.

Vapen och ammunition.

16:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 275) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m. å tilläggsstat* för år 1920 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,000,000 kronor.

17:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för bestridande av under år 1920 uppkommande *merkostnader för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel å tilläggsstat* för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 397,480 kronor.

Byggnader och ingenjörmateriel.

18:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor å tilläggsstat* för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,907,845 kronor.

19:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 20) anmält, har riksdagen för *fullföljande av arbetena å de utav 1906 års riksdag beslutade kasernetablissemang för femton infanteriregementen å tilläggsstat* för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 2,200,000 kronor.

20:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för *underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i*

Boden å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 4,200 kronor.

21:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för *återuppförande av ett nedbrunnet pjäsexercishus i Boden* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 20,000 kronor.

22:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 103,920 kronor.

23:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 132) anmält, har riksdagen för bestridande av under år 1920 uppkommande *merkostnader för komplettering av viss ingenjörmateriel* å tilläggsstat för år 1920 anvisat ett förslagsanslag, högst, 41,650 kronor.

Diverse.

24:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, att riksdagen måtte åt danske undersåten Hans Peter Hansens efterlevande änka bevilja en skadeståndersättning av 3,300 kronor samt åt dottern en skadeståndersättning av 340 kronor.

Till stöd för framställningen har anförts följande:

»Under fältskjutning med kungl. norra skånska infanteriregementets åttonde kompani den 7 juli 1914, anordnad å husarbanan vid det s. k. Horsakärret, blev danske undersåten, vagnsmörjaren Hans Peter Hansen från Köpenhamn, träffad av en förlupen kula med påföljd, att han, efter undergången operation, avled av skottskadan den 11 i samma månad.

Vid i anledning därav hållen krigsrätt den 23 juli 1914 blev tillfullo utrett, att förenämnde Hansen vid olyckstillfället befann sig å för allmänheten upplåten plats, varifrån utsatta varningssignaler ej voro synliga, att ingen person kunnat för olyckshändelsen i fråga ställas till ansvar, men att intet tvivel rådde därom, att ej skottet lossats av någon i fältskjutningen deltagande, varvid Hansens efterlevande förbehöllo sig rätt, att framdeles göra anspråk på ersättning i form av årligt underhåll till belopp som ej vid rättegångstillfället kunde preciseras.

Senare har Hansens efterlevande hustru och dotter begärt pension eller understöd från svenska staten, därvid arméförvaltningens civila departement tillstyrkte ett skadeståndsbelopp av 3,800 kronor för änkan och 540 kronor för dottern. Enligt brev den 17 mars 1916 till arméförvaltningen beviljade emellertid Kungl. Maj:t (i lantförvarsdepartementet) endast 500 kronor till änkan och 200 kronor till dottern.

Då sistnämnda belopp icke i någon mån kan anses utgöra skäligt skadestånd och det bör vara svenska statens angeläget, att, med hänsyn till de säregna omständigheter, varunder ett grannlands undersåte utan eget förvållande förolyckats i vårt land, söka på ett värdigt sätt mildra olyckans omfattning för de efterlevande, synes mig synnerligen starka skäl för att förbemälda H. P. Hansens änka och dotter tillerkännas skadeståndsansättning till belopp, motsvarande skillnaden mellan redan utbetalda skadeståndsbelopp och de av arméförvaltningens civila departement tillstyrkta beloppen av 3,800 respektive 540 kronor.»

Riksdagens vederbörande utskott har tagit del av de handlingar, som legat till grund för Eders Kungl. Maj:ts av motionären omförmälda beslut den 17 mars 1916.

Då riksdagen anser, att starka billighetsskäl tala för tillerkännande åt änkan Hansen och hennes dotter av de utav arméförvaltningens civila departement tillstyrkta beloppen, respektive 3,800 kronor och 540 kronor, synes det riksdagen önskvärt, att ersättningsfrågan upptages till förnyad prövning. Riksdagen har därvid ansett sig böra ställa för ändamålet erforderliga medel, 3,640 kronor till Eders Kungl. Maj:ts förfogande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *beredande av ersättning åt genom olyckshändelse omkomne danske undersåten Hans Peter Hansens efterlevande änka och dotter* efter Eders Kungl. Maj:ts närmare beprövande under fjärde huvudtiteln å tilläggsstat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 3,640 kronor.

25:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 289) anmält, har riksdagen för *täckande av Jämtlands fältjägarregementes underofficerskår åsamkad ränteförlust* å tilläggsstat för år 1920 beviljat ett förslagsanslag, högst, 2,000 kronor.

26:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 274) anmält, har riksdagen för *täckande av de å vissa i statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden den 12 mars 1920 omförmälda ordinarie reservationsanslag för år 1919 uppkomna brister* å tilläggsstat för år 1920 under fjärde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag, högst, 3,196,988 kronor.

27:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 349) anmäler, har riksdagen till *dyrtidstillägg* under denna huvudtitel beviljat å tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag av 33,000,000 kronor.

Stockholm den 21 juni 1920.

Med undersåtlig vörndnad.

**Tabell över anslagen under tilläggsstatens till riksstaten
för år 1920 *fjärde* huvudtitel.**

Lantförvarsdepartementet.

		Extra anslag	Extra anslag
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.			
1	Provisorisk löneförhöjning för departementschefen, <i>förslagsanslag</i> , högst	Kronor 7,000	Kronor
2	Tillfällig löneförbättring för vissa befattningshavare å ordinarie stat inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	54,000	
3	Förstärkning av de till avlönande av vissa extra befattningshavare inom den civila statsförvaltningen samt till vikariatsersättningar m. m. anvisade medel, <i>förslagsanslag</i>	20,000	81,000
B. Undervisning, understöd, expenser m. m.			
1	Förstärkning av reservationsanslaget till undervisnings- och gymna- stikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, <i>förslagsanslag</i> , högst	76,500	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	161,900	
3	Förstärkning av reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, <i>förslagsanslag</i> , högst	148,525	386,925
C. Förplägnad, intendenturmateriel, reparationer, övningar m. m.			
1	Förstärkning av förslagsanslaget till mathållning, <i>förslagsanslag</i> , högst	5,931,550	
2	Förstärkning av reservationsanslaget till munderingsutrustning, <i>för- slagsanslag</i> , högst	1,400,482	
3	Inventarier i nya kasernetablissemang, <i>reservationsanslag</i>	97,000	
4	Förstärkning av reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, ren- hållning och tvätt vid truppförbanden, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,700,000	
5	Förstärkning av reservationsanslaget till reparationer, <i>förslagsanslag</i> , högst	155,000	
6	Förstärkning av förslagsanslaget till furagering, <i>förslagsanslag</i> , högst	4,270,400	
7	Förstärkning av reservationsanslaget till truppförbandens övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst	47,500	13,601,932

		Extra anslag	Extra anslag
		Kronor	Kronor
D. Sjukvård m. m.			
1	Förstärkning av reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst.....	214,631	
2	Sjukhusinventarier m. m., <i>reservationsanslag</i>	117,600	
3	Nya sjukhus vid armén, <i>reservationsanslag</i>	279,563	611,794
E. Vapen och ammunition.			
1	Förstärkning av reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst	2,000,000	
2	Merkostnader för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	397,480	2,397,480
F. Byggnader och ingenjörmateriel.			
1	Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>förslagsanslag</i> , högst	1,907,845	
2	Fullföljande av arbetena å kasernetablissemang för femton infanteriregementen, <i>reservationsanslag</i>	2,200,000	
3	Underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden, <i>reservationsanslag</i>	4,200	
4	Återuppförande av ett nedbrunnet pjäsexercishus i Boden, <i>reservationsanslag</i>	20,000	
5	Förstärkning av reservationsanslaget till ingenjörmateriel, <i>förslagsanslag</i> , högst	103,920	
6	Merkostnader för komplettering av viss ingenjörmateriel, <i>förslagsanslag</i> , högst	41,650	4,277,615
G. Diverse.			
1	Ersättning åt genom olyckshändelse omkomne danske undersåten H. P. Hansens efterlevande änka och dotter, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,640	
2	Täckande av viss Jämtlands fältjägarregementes underofficerskår åsamkad ränteförlust, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	2,000	
3	Täckande av brister å vissa ordinarie reservationsanslag för år 1919, <i>förslagsanslag</i> , högst	3,196,988	
4	Dyrtdistillagg, <i>förslagsanslag</i>	33,000,000	36,202,628
Summa			57,559,374